

ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་པོད་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབུ་མིང་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་སྐབས། རྒྱ་ནག་གི་དྲུག་པོའི་དམག་དབུང་གིས་ཆབ་མདོར་པོད་དམག་གཏོར་བམ་བཏང་བེན་ཡོད་པ་དང་། དགྲུང་ལོ་ ༡༦ ལས་སོན་མེད་ནའང་། ལོ་ངོ་བརྒྱད་རིང་པོད་འབྱོར་རྒྱ་དམག་ལ་མ་ཐུན་གཤིབ་དང་། ཚོས་སྲིད་ཀྱི་བགྱི་སློ་ཆེ་སྲ་མཐའ་དག་དུས་བསྐྱེད་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་སྐྱེད་ལ་བརྒྱ་ལྷག་ལྷུང་བཞེས་གནང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པའི་བྱང་ནས་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་གསལ་སྤོང་དཔྱིས་ཕྱིན་མཛད་དེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ པོད་ས་པག་པོའི་ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་མོར་མཁས་དབང་སྣོང་ཤལ་མང་པོ་འཛོམས་པའི་དབུས་སུ་གྲ་སློར་ལྷ་རམས་མཚན་བཞེས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མཛད་ཡོད།

མཛད་སློའི་སྐབས་དེར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ནམ་རྒྱུན་གྱི་ལམ་སློལ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཐོག་ནས་ཡགོང་ས་མཚོག་རྒྱའི་དམག་སྐར་དུ་གཞིགས་མོར་གདན་ཞུ་བྱས་ཤིང་། རང་རིགས་སེར་སྐུ་མང་ཚོགས་སྣོང་ཤལ་མང་པོ་མེབས་བཤོལ་ཞུ་བར་འདུ་ཚོགས་སྐབས། རྒྱ་དམག་གིས་བཞུགས་ཡུལ་ནོར་གླིང་སྤོགས་སུ་མེ་སློལ་ལས་འཕངས་སྐབས། ཉེན་གཉིས་རྗེས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྷ་ ༣ ཚེས་ ༡༧ ཉེན་བཅོན་བྱོལ་གྱི་ལམ་བུ་མ་སྟེགས་ཀ་མེད་བྱུང་ཡོད།

པོད་མི་ཚོས་མེབས་བཤོལ་ཞུ་དགོས་པའི་རྒྱུ་རྩེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྷ་ ༦ ཚེས་ ༢༧ ཉེན་མཐོ་ཚེ་ཉུང་གིས། པོད་སྣོངས་ཀྱིས་ཁུལ་དེར་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ངོ་ལོག་བེད་འཇུག་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་པར་ག་སྒྲིག་བྱེད་དགོས། བེད་འཇུག་ཅི་ཙམ་ཆེན་དེ་ཙམ་བཟང་། པོད་སྣོངས་ཀྱི་ལོག་སྤོང་ལོག་ཁག་གིས་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ངོ་ལོག་བེད་འཇུག་བསྐྲངས་པ་ཡིན་ཚེ། ཁུལ་དེའི་ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་རྣམས་སྤྲ་ཙམ་བཅིངས་འགོལ་ཐོབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་ཅེས་ལམ་སྟོན་བྱས་བེན་ལ། རོན་དངོས་སུ་འང་མདོ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་པལ་མོ་ཆེ་ ༡༩༥༩ པོད་ཚ་གཏོར་བཏང་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་དཔོན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཚོགས་འདུ་དང་། སློབ་སློང་གི་མིང་ཐོག་ནས་བཅོན་མིང་བཅོན་འཇུག་དང་། རྒྱུན་ལམ་དུ་བཏང་བ་བྱུང་ཡོད་པས། པོད་མི་ཚོས་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་རྒྱའི་དམག་སྐར་དུ་གཞིགས་མོར་མེབས་བཤོལ་ཞུས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ལྷན་པའི་དོགས་ཐོན་ཞིག་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ལྷ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ ཉེན་གྱི་ཕྱི་ལོ་རྒྱ་ཚོད་ ༣:00 ལྟེང་། སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་

ཆེན་པོ་མཚོག་དང་ལྷན་བཅར་སྐྱེ་འཁོར་ལྷན་སྐྱེ་བྱེད་མོར་ཞབས་སོར་འཁོད་བ་དང་། ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༠
 ཉིན། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་གོ་སྐྱོད་གནང་བའི་མ་སུ་རིར་ཐེབས་འབྲོར་གྱིས་ལོ་གཅིག་ལྷག་བཞུགས་འཇགས་
 གནང་།

རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་སློན་པ་རྗེ་ཉེ་ལུ་མཚོག་གིས་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་ཆུ་བྱེད་མོར་
 ལ་ཞབས་སོར་འཁོད་བའི་ཉིན་དེར་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་སུ་ལ་གོང་ས་ལ་རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་ལ་གུས་བརྩེ་ཡོད་
 ཅས་གསུངས་འདུག་ཅིང་། ཚེས་ ༢༤ ཉིན། རྗེ་ལུ་མཚོག་མ་སུ་རིར་ཆེད་ཐེབས་གྱིས་ལ་གོང་ས་མཚོག་མཇམ་
 འཕྲད་གནང་སྐབས། བཅན་ཕྱོད་ཐོད་གཞུང་འཇུགས་རྒྱུར་ཐུགས་མོས་གནང་མེད་ནའང་། ཚེས་ ༢༥ ཉིན།
 ལ་གོང་ས་མཚོག་གིས་ཀ་སྐྱབས་ནས་མ་སུ་རིར་མཇམ་བཅར་གཞུང་ཞབས་ཚོར། “ད་རེས་གཞིས་གྲེས་མཉམ་
 འཛུམས་འདིའི་ཐོག་ནས་གྱིས་འབྲུང་གཞུང་གི་ལས་དོན་སྐྱབས་སྐྱོབས་དང་། ཐོད་གཞུང་གི་སྐྱོད་འཇུགས་དེང་
 ཏུས་དང་མ་ཐུན་པའི་བསྐྱར་བཅོ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་བཀོས་རྒྱ་ག་སྐྱོབས་གོ་བསྐྱར་གནང་དགོས་” ཞེས་
 བཀའ་ཐེབས་བ་ལྟར། བཀའ་བསྐྱར་བརྒྱུད་ཚོས་དོན་དང་། ཕྱི་སྲིད། ལན་སྲིད། འདུ་འཁོད་(དཔལ་འབྲོར་
)བཅས་ལས་ཁུངས་ཆེ་བ་བཞི་དང་། ལྷོ་ལི་སྐྱ་ཚབ་དོན་ཁང་བཅས་གསར་འཇུགས་བསྐྱུངས་ཏེ། ཐོད་དོན་
 འཐབ་ཚོད་དང་། བཅན་ཕྱོད་པའི་བདེ་དོན་ལ་སྲི་ལུ་ཞབས་འདེགས་སྐྱབས་མཁན་སྐྱོད་འཇུགས་གྱི་མང་གཞི་
 བཏོང་གནང་མཇུག་།

ཐོག་མའི་དུས་ཀྱི་ཆར། ལ་གོང་ས་མཚོག་གིས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མ་ཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱིས་ཐོད་གྱི་ཚོས་དང་
 རིག་གཞུང་། མི་རིགས་བཅས་བ་རྒྱན་མ་ཐུན་ཅ་བརྒྱགས་གཏོང་བཞིན་པའི་དངོས་བདེན་གནས་ཚུལ་ལྷན་སྐྱོད་
 འཇུག་གིང་ཡོངས་ལ་མཐུན་ཏོགས་སྤང་ཡིག་ཆ་སྐྱོབས་བསྐྱོབས་དང་། ཐོད་དོན་ལ་དོ་སྣང་གེད་མཁན་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་ཁྲིམས་དོན་མཁས་པའི་ལྷན་ཚོགས་གྱིས་མཚོན། གསར་འབྲུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་གི་རི་བར་རིས་ལན་
 རྒྱན་བསྐྱུད་ནས་གནང་ཞིང་། དེ་མཚུངས་སུ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་དུ་ཐོད་མི་བཅན་ཕྱོད་བ་རྒྱན་ཆད་མེད་
 པར་ཡོང་བཞིན་བ་ལྷན་སྐྱོབ་ལམ་བཅོས་མཚོན་པའི་འཚོ་ཐབས་གོ་སྐྱོད་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣ ཉིན་ཐོད་སྐྱབས་ ༥༠ ཡོད་པའི་བཅན་ཕྱོད་ཐོད་མིའི་སྐོབ་བྲུ་དང་པོ་མ་སུ་རི་ཐོད་
 གཞུང་གཏན་སྐོབ་གསར་འཇུགས་གནང་བའི་མཇུག་སྐོབ་ཐོག་ལ་གོང་ས་མཚོག་གིས། “ད་ཕྱིན་ཆད་ང་ཚོས་

ལྷ་མོ་བཞེན་གྱི་རྒྱལ་ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུས་པར་རང་ཉིད་གཅིག་ལུང་སྡོད་ཐུབ་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པས། ང་
 ཚོའི་ཁྲིམ་མཆེས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་། འཛམ་གླིང་དུ་ཁྲུབ་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་དབྱིན་རིའི་སྐད་ཡིག་། འཛམ་གླིང་
 གི་ཆབ་སྲིད་དང་དབལ་འབྲུང་། ཚན་རིག་ལ་སོགས་པའི་དེད་དུས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་གཙོ་ཆེ་བ་ཚང་མ་
 སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་ཚོ་ཤོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། རང་ཚོས་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་དག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེས་པར་དུ་སློབ་སྦྱོང་གྲུས་ཏེ་དོན་སྣོད་
 ང་ཚོའི་བོད་སྐད་ཀྱི་གཞི་མི་རབས་གསར་བ་འདི་དག་ཚོས་སྲིད་གཉེས་ལྡན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་གཞུག་ཡོང་
 ཐབས་འབད་བཅོམ་བྱེད་དགོས་ཞེས་གནའ་དེད་གི་ཤེས་ཡོན་རྒྱུད་དུ་སླེལ་དགོས་པའི་སྲིད་ཅུས་གསལ་སྟོན་
 མཛད་པ་མ་ཟད། བོད་སྐད་རྣམས་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སེམ་ཡལ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད། རྒྱ་གར་དབུས་
 གཞུང་ལ་ཁུ་སྐྱལ་མཛད་དེ། དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་ཀྱི་ལྷ་སྦྱོང་འོག་བོད་སྐད་ཁེ་བཅའ་གི་སློབ་གྲྭ་རྒྱུར་
 འཇུགས་དང་། རིམ་བཞིན་རྒྱ་ས་དང་མ་སུ་རི་བོད་སྐད་ཁྲིམ་སྲེད་དང་། བལ་ཡུལ་གངས་ཅན་བདེ་ཅུ་སྤྱོད་
 བཅས་ཀྱི་བོད་སློབ་མ་ལག་གསར་འཇུགས་རྒྱ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཏེ། བཅའ་བྱོལ་བོད་མིའི་འཛིན་སྦྱོང་དང་།
 ཤེས་ཡོན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་སློལ་ལ་འགན་ཁུར་རྒྱུར་ཤིང་མཁན་འདབ་གཤོག་གཉེས་ལྡན་གྱི་མི་སྣ་
 འབོར་ཆེན་ཞིག་སྐྱེད་སྲིད་གནང་ཐུབ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༡ ཉིན། བཞུགས་སྐར་རྣ་རམ་ས་ལར་སློབ་རྗེས། བཅའ་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བའི་
 ཁོངས་དགེ་འདུན་རྣམས་ནས་འཕགས་པའི་རིགས་བཞེ་ལ་ཚུལ་བཞེན་དུ་གནས་ཏེ་ལྷ་ས་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་
 འཛིན་སྦྱོང་སླེལ་གསུམ་གནང་ཐུབ་པ་དང་། ལོ་ ༡༦ མན་གྱི་བོད་སྐད་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱ། ལོ་ ༢༠ སྐོར་
 གྱི་ན་གཞིན་རྣམས་བཟོ་ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་སློབ་སྦྱོང་དང་། ལས་ཀར་ཞུགས་ཐུབ་པ། དེ་ཡན་གྱི་ཀན་པ་
 རྣམས་ས་ཁིང་ཐོག་གཞིས་ཆགས་སོ་ནམ་གཙོ་གྱུར་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་བྱ་རྒྱ། ལས་ཀ་མི་འཕེར་དེས་ཅན་གྱི་ལོ་ན་
 ཆེས་ཀན་པའི་རིགས་དང་། རྒྱ་གཙོ་རིགས་ཀན་གསོལ་དུ་འཚོ་སྦྱོང་ཐུབ་ཐབས་བཅས་ཀྱི་དེ་འདུན་དང་
 འབད་ཚོལ་བྱེད་བཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་འཆར་འཁོད་གནང་བ་ལྷ་མོ་འབད་སྐྱུབ་མཛད་ཡོད་ཅིང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལྷ་ ༡༣ ཚེས་ ༡༦ ཉིན། བཅའ་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཐོག་མ་ལུགས་རྒྱུད་བསམ་
 འགྲུབ་གླིང་ཆགས་ཡུལ་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱོགས་ཅམ་པ་དང་། ཇལ་ཉོར། ཀུ་ལུ་མ་ན་ལི་ཁུལ་ནས་བོད་མི་
 ༦༦༦ འབྱོར་ཏེ་གཞིས་སྐར་འཇུགས་སྐྱུན་འགོ་འཇུགས་ཀྱིས། ༡༩༦༧ ལོ་བར་བོད་མི་ ༣༠༠༠ ཐམ་པའི་

ལས་གཞི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། རིམ་བཤུ་བཞིན་བརྒྱ་མཉམ་མཉམ་ལོ་རབས་བདུན་ཅུ་པའི་འགོ་སྟོན་བར་དུ་བོད་
མི་འདུ་གནས་གཞིས་སྐྱར་ ༥༧ ཅམ་གྱི་ལས་གཞི་ཁག་མཉམ་བཞེད་གནང་བུ་བཞེད་། ཡགོང་ས་མཚོག་
གིས་གཞིས་སྐྱར་ལྷན་འཇུག་གི་དགོངས་གཞི་དེ་ནི་བོད་མི་བཅོམ་བྱོལ་བ་རྣམས་འཚོ་གནས་གི་ཁོར་ཕུག་
སྤོང་འཇགས་ཤིག་ཡོང་བའི་ཐབས་སུ་དམིགས་བཅའ་དུ་མ་བཟད། བོད་མིའི་ངོ་བོ་གཅེས་ཉར་དང་། བོད་དོན་འཐབ་
ཚོད་རྒྱུན་གནས་གི་སྤང་གཞི་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་སུ་གཟེགས་བཤུར་དོན་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྷ་ ༥ རང་སྐྱབས་མཚོས་སྐར་གསར་ཚུགས་སྐབས། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་སྤྱི་ལོ་ ༣༠༠ ཐམ་
པའི་ཚད་བཀག་བཟུང་འདུག་པར། འབྲེལ་ཡོད་ལ་ལྷ་སྐྱུལ་རིམ་བཞུད་མཛད་དེ་ཚོས་བརྒྱུད་རིམ་མེད་གི་དགོ་
འདུན་ཞལ་གྲངས་ ༡༥༠༠ ཐམ་པར་མ་ཐུན་རྒྱུན་མཁོ་སྟོན་གནང་རྒྱུ་ལེན་བཞེས་ཐོབ་ཅིང་། དེ་མཚུངས་སུ་
ཁལ་ཤོར་ཁལ་དུ་རྒྱུད་གྲུང་སྟོན་སྤྱད་གཉེས་གིས་མཚོན་སྐྱབ་སྤེ་ཚོས་སྐར་གསར་འཇུགས་བཞུངས། ཡིན་ནའང་
སྐབས་མཚོས་སྐར་དུ་ཁོར་ཕུག་གྲུ་དོག་པ་དང་། གནམ་གཤིས་ཚོང་ར་བརྒྱན་གཤེད། འགྲིམས་འགྲུལ་མི་བདེ་
བ། འགོས་ནད་ཁུབ་གདལ་སོགས་གི་དབང་གིས་དགོ་འདུན་པའི་འཚོ་གནས་ལ་དཀའ་ཉེན་རིམ་པར་འགྲད་
སྐབས། ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལ་གནས་ལུགས་སྤྱདས་བཤུད་རིམ་པར་
གནང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་སྤྱི་ལོ་རྣམས་བོད་མིའི་གཞིས་སྐྱར་སོ་སོའི་ཁོངས་སུ་སྟོ་འགོ་ཚུགས་ཐུབ་བ་
ལྷང་། སྐབས་པའི་དགོ་འདུན་བ་རྣམས་ནི་འདུས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཁག་གཞི་འཇུགས་གི་ས་བོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། དེ་ལྟར་
གཞིས་སྐྱར་ཁག་ཏུ་བཞེདས་སྐྱུན་གནང་བའི་ས་དགོ་བཀའ་རྒྱུང་བོན་དང་བཅས་པའི་ཚོས་སྤེ་ཁག་གིས་ནང་
བསྐྱུན་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་ཅམ་དུ་མ་བཟད། བོད་གི་སྤྱད་ཡིག་རིག་གཞུང་གཅེས་ཉར་དར་སྤེལ་དང་། འཇོམ་
སྤོང་ཕྱིལ་པོར་བོད་གི་ཚོས་རིག་གི་རིན་ཐང་མཚམས་སྟོར་ལ་བྱེད་ལུས་རྒྱབས་ཆེན་བཏོན་དང་འདོན་ལུས་
ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར། ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་བཅོམ་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་
༢༥ པར་ཚོག་མཚན་བཀའ་འཁོལ་བསྐྱུལ་བ་བརྒྱུད་ཡུལ་ས་མགོན་པོ་མཚོག་གི་ཆབ་སྲིད་དང་འཛིན་སྟོང་གི་སྐུ་
དབང་མཐའ་དག་མང་ཚོགས་གིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཆ་བགོས་གིས་གསོལ་བསྐྱུལ་
གནང་བ་དེའང་། ལོ་ངོ་བརྒྱ་མཉམ་བྱེད་ལྷག་རིང་ཐུགས་དགོངས་བཤུར་བཞེས་གིས་གོམ་བ་རིམ་སྤོའི་ལམ་ནས་
ཐག་གཅོད་མཛད་པ་ཞིག་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོ་ནས་བཟུང་བཀའ་སྟོན་ཁྲིམ་མང་ཚོགས་གིས་ཐད་ཀར་འོས་

འདེམས་བྱུང་བ་ནས་ཡགོང་ས་མཚོག་གྲེད་བགེས་ཡོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ༡༩༩༡ ལོར་བཙན་
 གྲོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་གནང་སྟེ། མིང་དོན་མཚུངས་པའི་ཁྲིམས་བཞོ་སྟོན་ཚོགས་རྒྱ་
 བསྐྱེད་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་གྱི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ཡོད་པའི་མང་གཚོའི་ཀ་བ་གསུམ་
 དང་། འོས་བསྐྱེད་དང་། ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐྱོ། ཅེས་ཞིབ་བཅས་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྡེ་ཚན་གསུམ་ཡོད་པའི་
 སློབ་འཇུག་ཚོགས་རྒྱུན་འཁུར་ཚང་བཞོད་སློབ་མཛད་པ་དེ་ཡང་གྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་སྤྱི་འཇུག་སྟོན་
 ཚོགས་གསར་འཇུག་མཛད་དེ་མི་ལོ་ ༣༠ སོང་བའི་ཉམས་སྲོང་གཞི་ལ་བཞག་སྟེ་སྤྱགས་ཐག་བཅད་གནང་
 བ་ཞིག་ཡིན་ལ། བཙན་གྲོལ་བོད་མིའི་མང་གཚོའི་བྱུང་རབས་འདིའི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་ནི་ཡགོང་ས་
 མཚོག་གིས་ཉེ་ནས་གཤམ་དུ་སྐྱུལ་འདེད་དང་སྡེ་ཁྲིད་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན།

གྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་རྒྱའི་དཀའ་ལྷོག་སེལ་ཐབས་སུ་བོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་སྤྱིད་མཉམ་སྦྲལ་
 མཉམ་གྱི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱགས་བཞེད་འཇུག་ཏེ། ༡༩༧༩ ལོར་བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མཐུན་བྱུང་བའི་རྗེས་
 འབྲེལ་དུ། བོད་ཕྱི་ནང་དབར་གཉེན་འཕམ་འགྲོའི་སློབ་ཕྱིས་ཏེ། གྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་ ༣༠༡༡ བར་དུ་བོད་ནས་
 རྒྱ་གར་དུ་གཉེན་འཕམ་དམ་གནས་སྐོར་དུ་ཡོང་མཁན་ཁྱོད་བསྟོན་པ་ ༤༩༣༣༥ བྱུང་ཡོད་ཁོངས། སློབ་གྲྭ་
 ཁག་ཏུ་སྤྱོད་མཁན་གྲངས་ ༣༠༩༩༤ དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་ཞུགས་མཁན་གྲངས་ ༡༧༩༩༩ དང་། རྒྱ་བལ་
 འབྲུག་གསུམ་དུ་གཞིས་སྤོང་ཆེད་དུ་འབྱོར་བ་ ༡༩༣༥ བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་སྤྱུག་དང་བཅས་པའི་ཁྱོད་ད་
 ལྟའི་ཆར་བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་མ་ལག་དང་། ཤེས་ཡོན་སྡེ་ཁག་། གདན་ས་གྲྭ་ཚང་། སྤྱི་ཚོགས་གྱི་སྡེ་ཚན་ཅི་
 དེགས་བཅས་སུ་སྤྱི་ལུ་ཞབས་འདེགས་སྤུབ་མཁན་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད།

གྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ ༡༩༩༥ བར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུགས་རིམ་བར་མཛད་དེ་བོད་དོན་སྐོར་
 རྒྱུ་ཚོད་ཁག་གསུམ་འཛོག་སྤུབ་ཡོད་པ་དང་། འཛམ་གླིང་འདི་གང་དམག་གི་འདུ་ལོང་འཇུག་པའི་ཁོར་ལུག་
 ཅིག་ཏུ་སྐྱབས་བཙོལ་བའི་གནས་བབས་ཐོག་འཚོ་སྡོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་
 ཤར་ལུབ་རྒྱལ་ཁག་དང་མཛའ་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱི་སྟོན་སུ་རྒྱུན་འབྱོར་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་
 དོན་ལ་ཤུ་ཚ་རྒྱལ་སྐོར་བྱེད་མཁན་གླིང་དང་གླིང་ཆེན་གྱི་མཐའ་དབུས་སུ་བྱུར་ཀུན་ཏུ་ཞུབ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་གྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་སུད་སིར་བོད་སྤྱག་བཅུ་སྤྱག་ཁ་ཤས་ནས་གཏོང་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སྡེ་རིམ་རིམ་

བ་བཞིན་གྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལོའི་བར་བོད་མི་ཚིག་སྟོང་ཆེད་གཏོང་གནང་ཡོད་པ་དང་། གཞུང་འབྲེལ་གཞིས་སྟོང་
 རྩོམ་མ་ ༡༩༥༡ ལོའི་བར་བོད་མི་ཚིག་སྟོང་ཆེད་གཏོང་གནང་ཡོད་པ་དང་། ༡༩༥༣ ཆེད་གཏོང་མཛད་པ་དང་། ༡༩༥༣
 ལོར་ཨ་རིར་བོད་མི་ཚིག་སྟོང་གི་གཞིས་སྟོང་ལས་གཞི་དང་། ༡༩༥༣ ལོར་ཨ་རིར་བོད་མི་ཚིག་སྟོང་གཞིས་སྟོང་
 ལས་གཞི། ལྷོ་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོའི་བར་ཨོ་སི་གི་ལི་ཡར་དམིགས་བསལ་རང་རིགས་ཉེས་སྟོང་ལྷག་རིམ་
 གཏོང་གི་ལས་གཞི་བཅས་ཀྱི་དང་། ལྷོ་ལོ་ལོ་མཚོ་གིས་འབྲེལ་ཕྱགས་ཀྱི་དགོ་མཚན་དུ་མར་དགོངས་པ་ཟུང་
 བཞེས་ཀྱིས་ཐུགས་བརྟོད་དང་ཐུག་བསྟར་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་སྐྱེད་རོལ་ལས་གཞིས་སྟོང་གི་དང་
 མཐའ་ཇི་སྟེན་ཅིག་བྱུང་སྟེ་ཆ་རྒྱལ་ཁབ་ ༣༠ ཅམ་གྱི་ནང་བོད་མིའི་འདུ་གནས་ཆགས་ཐུབ་པ་དེས་གཞིས་
 སྟོང་བསྐྱེད་ལོ་ལོའི་འཚོ་གནས་ཁོར་ལུག་ལེགས་བཅོས་ཅན་དུ་མ་ཟུང་། བོད་དོན་འཐབ་ཅོད་ལའང་མན་ལུས་རྒྱ་
 ཆེར་འབྱུང་བཞིན་ཡོད།

འདི་ལྟར། བཅོམ་གྱོལ་བོད་མི་འདུས་སྟོང་གྲུ་ལུལ་གྱི་གཞིས་སྐྱར་དང་། དགོན་པ་གྲུ་ཆོང་། སྟོབ་གྲུ་ཁག་བཅས་
 རྩོམ་མ་འཆར་གཞི་འདིར་སྐྱབས་ནས། བར་དུ་མང་གཞི་འཇུགས་སྐྱུན་དང་། རིམ་བས་འབྲས་ཆོང་ཡར་རྒྱས་
 ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཉིལ་ལོའི་ནང་ལྷོ་ལོ་ལོ་མཚོ་གིས་ལྷོ་ལོ་ལོ་མཚོ་གིས་ཀྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་དང་།
 ལྷོ་ལོ་ལོ་མཚོ་གིས་མ་བཅག་པ་མེད་ཅེས་ལུ་ཆོག་ལ། ཆེབས་བསྐྱར་གྱི་སྐྱབས་ལོ་ལོ་ལོ་མཚོ་གིས་ལོ་ལོ་ལུག་
 གསར་བའི་ནང་འགོ་འདུག་ཉལ་འཆག་གི་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་དང་། བརྒྱུད་སྟེན་ལ་ལྷོ་ལོ་ལོ་མཚོ་གིས་ལུ་ཉེ་མི་
 ཆེའི་སྟེང་ལོ་སྐྱབ་སྟེངས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ། རོས་བསམ་སྐྱོམ་གསུམ་ལ་མ་བྲལ་བའི་སྐྱོན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་
 འཕང་སྟེགས་ཐབས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ཇི་སྟེན་བསྐྱེད་བའི་རིམ་བུ་རྣམས་རང་ཅག་སྐྱེད་ལུན་ཆོང་མར་སྐྱོད་ལོ་
 ལེམས་གསལ་ཡིན།

བཅོམ་གྱོལ་གྱི་ལོ་ལོ་ ༤༣ ལ་ཕྱིར་མིག་ལྟ་སྐྱབས། བཅོམ་གྱོལ་བོད་གཞུང་གསར་འཇུགས་བསྐྱུངས་ཏེ། བོད་
 རྩོམ་མ་གཉེན་ཁྲི་བཅོམ་ལོ་ནས་གཞུང་ས་དགའ་ལྷན་ལོ་བྲང་ལ་ཐུག་བའི་བར་གྱི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་ལོའི་
 བྱིན་མ་མཐུན་མངའ་དབང་རྒྱུན་སྟོང་རྩོམ་ །བོད་དོན་འཐབ་ཅོད་དང་། བོད་མིའི་བདེ་དོན་ལ་ལྟ་སྟོང་གི་ལོ་
 དབང་ལྷན་འཛིན་སྟོང་གི་བྱེད་སྐོར་ལག་དུས་ཀྱི་འབྱུང་འགོས་དང་བོད་མིའི་གོ་རྟོགས་འདུན་མོས་ལ་བསྐྱུན་ཏེ་
 ཆོགས་ཆུང་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་དང་། ཆོལ་གསུམ་བོད་རིགས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་མི་
 རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གོང་གྲུ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བའི་མང་གཞིའི་སྟེང་། རང་རིགས་བཅོམ་གྱོལ་བ་རྣམས་གནས་

ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་སེམ་ཡལ་མི་འགོ་བའི་ཆེད་དུ་བོད་མིའི་འདུ་གནས་གཞིས་སྐྱོད་འཇུགས་སྐྱུན་གནང་སྟེ།
སོན་མ་དང་། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས། ཚོང་ལས་སོགས་ཀྱི་འཚོ་ཐབས་སྐྱོར་འཇགས་དང་། དེ་བཞིན་བོད་མི་རང་
གིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་སྟོན་འགོ་ནས་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་བར་གྱི་སློབ་གྲྭ་དང་། རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཚོས་
རྒྱུད་ཁག་གི་བཤའ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟེ། བོད་ལུགས་གསོ་རིག་དང་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཁང་གིས་མཚོན་པའི་མ་སུན་རྒྱན་
འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འཇུག་གིང་འདིར་བཅའ་བྱོལ་བའི་ཚོ་ཁག་གཞན་དུ་མཚོང་རྒྱ་མེད་ཅིང་། འདི་ནི་སྤྱི་ནོར་ཡ་གོང་
ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་སྤྱགས་རྗེ་བཀའ་ཤིན་ཉལ་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉེན་
ཞག་ལོ་རྒྱ་དེ་དག་རིང་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་སྤྱགས་སྟོབས་བཅའ་བར་བཤོས་ཏེ་སྤྱོད་ལ་སྐྱོ་ཚོགས་བདག་གིར་
སྐྱར་བཞེས་ཀྱིས་སྤྱི་ནང་འགལ་རྒྱུན་གོགས་བར་མཐའ་དག་རིམ་བསལ་མཛད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས།
ཡ་མགོན་པོ་མཚོག་ལ་དབུ་འོག་དབུང་འདེགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་སྐྱབ་མཁན་མི་རབས་རྒྱན་བ་རྣམས་ལ་འང་
དུས་ཆེན་འདིའི་སྟེང་ནས་ལེགས་སོའི་བསྐྱབས་བཅོལ་དང་བཀའ་ཤིན་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

སྤྱི་ནོར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་དགུང་གྲངས་ ༡༡༩ ལྷག་འཚོ་བཞུགས་གནང་རྒྱ་ཚད་མའི་
ལུང་གིས་ཟིན་པ་མ་བཟད། ཡ་མགོན་པོ་མཚོག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱི་རྗེས་སུ་ཡང་ཡང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཡོད་པས།
རང་ཅག་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་ལོ་བ་རྣམས་དང་། མང་ཚོགས་སུན་མོང་ནས་སྤྱི་མ་སུན་བསོད་ནམས་གསོག་བ་དང་།
ཡ་རྒྱལ་བ་དགུས་པའི་མཚོན་སྟོན་དུ་ཡ་གོང་ས་མཚོག་སྤྱགས་འཚབ་དང་སྤྱགས་བསུན་འབྱུང་གཞིའི་གཏམ་
སྟོན་མཐའ་དག་རྒྱུད་དུ་དོར་ཏེ། སྤྱགས་སྟོན་དམ་བཅའ་བཞི་གཙོ་འགྲུར་གྱིས་བཀའ་དགོངས་བཞིན་རྣམ་
དཀར་དགེ་བའི་ལས་ལ་གཞེས་ཞིང་། སྤྱི་དོན་ཐོག་ཏུ་ས་པ་མཉམ་སྦྲངས་ཡོང་བའི་འབོད་སྐྱབ་ལྷ་རྒྱ་དང་།
རྒྱབས་ ༡༦ པའི་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་ལས་དོན་བྱེད་སྟོལ་མཐའ་དག་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཚོག་གི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་འབད་སྐྱབ་ལྷ་རྒྱས་ཡིན་ཞིང་། མ་འོངས་བར་ཡང་ཡ་མགོན་པོ་
མཚོག་གི་དགོངས་གཞི་བསྐྱབ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བརྟན་བཟུང་ཡིན་ལྷ་རྒྱ།

རྒྱབས་ ༡༦ པའི་བཀའ་ཤག་གི་ལས་འགོ་རྒྱུགས་བ་ནས་བཟུང་། འཛིན་སྐྱོང་གི་སློམ་གཞི་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་
བསྐྱར་བཅོས་དང་། ལས་དོན་བྱེད་སྟོགས་ལམ་ལུགས་ཅན། ལས་གཞི་ཁག་འཆར་གཞི་དང་ལྡན་པ། དགོས་
མཁོའི་མ་སུན་རྒྱན་དུས་ཀྱི་འགྲུར་འགོས་ལ་སྟེགས་ཐབས་བཅས་འབད་བཅོལ་ལྷ་བཞིན་བ་དང་། དེ་མཚུངས་
ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ལ་སྐོར་སྐྱོད་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་བོད་དོན་རྒྱལ་བསྐྱབས་ཀྱི་བྱེད་སྟོལ་ཁག་ཀྱང་ལམ་སྟོངས་

ལྷན་བའི་རང་འགོ་ལྷན་ཡིན་ལ། རྒྱ་བ་སྡོན་མའི་ནང་། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སྐྱོད་གནང་བའི་རྒྱལ་
སྤྱིའི་གོ་ས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཚུན་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཐའི་ལོ་རྒྱུ་དུ་སྤོང་ཚོགས་ལ་
འཛིན་སྤོང་ནས་མཐུན་འགྱུར་རམ་འདེགས་གང་ཡོང་ལུས་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དེར་ཨ་རིའི་གོ་ས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་
ནག་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ U.S. Congressional-Executive Commission on China གོ་སྐྱོད་
འོག་ཨ་རིའི་གོ་ས་ཚོགས་སུ་ཤོད་ཀྱི་ཡོ་རྒྱུས་གནས་བབ་སྤོང་གི་ཉན་ཞིབ་ཚོགས་འདུ་དོན་སྤྱིང་ལྷན་བ་ཞིག་
རྒྱུ་གས་ལྷན་ཡོད།

ཤོད་མའི་སྤྱི་གཞུགས་ལ་མི་འཕོར་ཚད་འཕེར་ཞིག་དགོས་ཤེས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ལས་གཞི་ལག་
བསྟར་དང་། བ་ལམ་བརྒྱུད་འཛིན་སྤོང་། མཐུན་རྐྱེན་བཞོ་འགྲེམས། འོས་བསྐྱེད་ལས་དོན་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ཡིད་ཉོན་རུང་ཞིང་ཚད་འཛིན་འཕེར་བའི་གངས་ཀའི་གཞི་ཁུངས་བཅའ་བཞུགས་ཞིག་ཡོང་ཆེད། མི་འཕོར་གངས་
བཞེར་གྱི་ལས་གཞི་ཞིག་གང་མགྲོགས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། བཅའ་བཞུགས་ཤོད་མི་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
བ་ལས་གཞི་དེར་མཉམ་ལུགས་མཐུན་འགྱུར་ཡོང་བའི་འཕོད་སྐྱེལ་ལུ་གི་ཡོད།

མཐའ་དོན། སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྤེལ་འགོ་སྤྱི་དང་། རྒྱུད་བར་བདག་ཅུག་གངས་
ཅན་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དཔུང་གཉེན་དམ་བར་སྐྱེ་ཆེ་ཞབས་བད་སྤྱིད་མཐའ་བརྟན་
པའི་གསོལ་བ་འདེབས་ཅིང་། ལ་མགོན་པོ་གང་གི་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་།
ཤོད་དོན་བདེན་མཐའ་སྤུང་དུ་གསལ་བའི་སློན་འདུན་ལུ་རྒྱ་བཅས། བཀའ་འགག་གིས་ ༢༠༢༢ ལྷི་ལྷ་ ལ་ ཆེས་

༦ ལ།